

”Jesus var ett religiöst geni”

Vem var Jesus under de delar av hans liv som inte skildras i evangelierna? Lennart Hagerfors nya roman *Människosonen* berättar om en speciell och mobbad pojke som söker sin uppgift.

TEXT: DAVID BERJLUND FOTO: MARCUS GUSTAFSSON

”VEM ÄR DU?” Det kan vara den mest banala frågan, och den djupaste.

Lennart Hagerfors är författare. Han bor där Södermalm har som mest stadspuls, men innanför porten råder lugnet. Solen skiner in från bakgårdshållet när vi sätter oss i vardagsrummet. Lennart säger att han trivs här, mitt i. Snart säger han ändå att han alltid befunnit sig i periferin. Hans föräldrar var utsända av Svenska Missionsförbundet till Kongo, och om Lennart var en självklar avvikare under uppväxten där, gällde det minst lika mycket när han kom till Sverige från Afrika. Det där märks i hans böcker, där spelar någon som är utanför ofta en avgörande roll.

Nyss kom Lennarts nya roman, *Människosonen*. Där berättar Jeshua – Jesus, på arameiska – sin historia. Boken börjar när Jeshua som tolvåring kommit hem från templet i Jerusalem, och slutar med att han döps av Johannes. Åren och vardagarna som evangelierna inte skildrar.

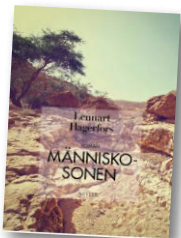
Så: vem var Jeshua?

– Ja, som pojke var han inte Guds son. Han levde sitt vanliga liv i Nasaret, med Maria och Josef. Men jag tror han var en väl-

BOK

Människosonen
Lennart Hagerfors
(Förlag)

» Jag har skrivit om mina barndomsvärldar i Kongo och Sverige, nu ville jag skriva om det här, om trons värld. Jag gick på kärnpunkten, Jesus.

dig speciell människa, säger Lennart.

Bokens Jeshua är en särling: intuitiv och lätt svärmisk, en usel snickare med häftigt humör men öppet sinne, en storebror som säger att Maria är hans mor och Jahve hans far. För att Maria var hans mor. För att Josef inte var hans far.

– Jag tänker att han måste ha varit väldigt olycklig och känt sig utstött. Alla i hembygden visste att han var faderlös, att han var en oäkting. Det kan han inte bearbe-

ta eller ta till sig, så han bestämmer sig för att Jahve är hans far. Det är i de kategorierna han lever.

Jeshua ifrågasätts och mobbas av sina jämnåriga. Familjen och samhället är han självklar del av – fast marginaliserad. Kusinen Johannes är helt trofast, men pekar själv på att Jeshua är av en annan sort.

VILKEN SORT? Vem är han? Frågan återkommer genom hela boken. Han och andra ställer den. För Jeshua är Gud, Jahve, självklar som luften man andas – men vad vill Jahve med honom? Är kraften han ibland känner ond eller god? Han navigerar och driver bland aningar och ingivelser som bryter mot vanliga normer och gängse logik.

Som när han precis – och äntligen – ska ta en gruvlig men rättfärdig hämnd på sin värsta mobbare: han överraskas av en impuls, och förlåter plågoanden. Jeshua vinner, med en provocerande mildhet, och det skakar invanda system av straff och belöningar.

Om den episoden låter som en förövning till en bibelberättelse är det inte så konstigt.

– De historier jag hittat på pekar oftast fram mot en bibeltext.

Lennart Hagerfors är missionärsbarn. ”Mammas och pappas liv

Jag ville ge honom rika erfarenheter, då blir läran inte abstrakt, den kommer ur livet. Sedan är det inte mycket vi vet om den historiske Jesus, men jag tänker att det är rätt osannolikt att han stod och sågade i Josefs verkstad i sjutton, arton år. Han måste ha skaffat sig erfarenheter.

ROMANEN SKICKAR Jeshua från Galiléen till Alexandria i Egypten, till en annan värld, och andra förståelser av världen: där finns musik, idrott, olika religioner, vetenskap som säger att jorden är en himlakropp, att solen kanske är centrum i universum.

Jeshua lyssnar, lär, och lever ett rött liv. Han råkar bli köpman, blir fattig igen, bor hos en prostituerad – och omvärderar hela

»Någorlunda hederlig och ganska flitig.

Förra rektorn vid Uppsala universitet, **STIG STRÖMHOLM**, om sig själv i en födelsedagsintervju i Upsala Nya tidning.

FOTO: TT

var uppbyggt kring en mycket stark gräns mellan tro och icke-tro. Att passera den och komma till tro var oerhört viktigt i deras värld. Min frigörelse handlade om att inte erkänna den gränsen", säger han.

FOTO: MARCUS GUSTAFSSON

tiden vad som är rent och orent, vem som är nära Gud. Han känner att en uppgift väntar, men vet inte vilken.

– Boken heter Människosonen för att i min berättelse är han inte mer Guds son än andra människor, jag har gjort honom helt aningslös om vilken hans kallelse är. Därför blir slutscenen under dopet en fruktansvärd chock. Han är inte alls beredd, säger Lennart Hagerfors.

– Jag har förstås ett efterperspektiv, men jag tänker att Jesus var ett religiöst geni. Han stod på en fantastisk grund i det judiska folkets tro och traditioner och samtidigt vält han den i en mening över ända. Paradoxerna är ju det geniala i Jesus lära. Att vara en god människa belönas inte med

rikedom, det kan vara så att syndaren står närmast nåden.

Människosonen är en fantasi som landar bra i evangelierna. Det kan bero på att Lennart kan dem utan och innan. Han beskriver sin barndom som dominerad av trons värld.

– Den sjönk in i mig på ett fysiskt sätt, bibelberättelserna sjönk in, allt, helt osorterat och ogenomtänkt. Jag har burit med mig det arvet, en språklig värld, en ton och klang. Jag har skrivit om mina barndomsvärldar i Kongo och Sverige, nu ville jag skriva om det här, om trons värld. Jag gick på kärnpunkten, Jesus, för att undersöka: vad händer om jag skriver en bok om honom?

Det blev en roman med en avklarad ton – Lennart Hagerfors

skiftar språk och form från bok till bok, och Människosonen har förstås färgats av motivet. Även om det inte är Lennarts syfte blev det nog också en Jesusskildring som med sitt innehåll och sin rymd för fantasi öppnar för egna tankar (det blir samtalsgrupper kring den här boken) och lockar till tro. I någon mening blev det förstås teologi – av annat slag än i den kristendom han lämnade som gymnasist.

– **MAMMAS OCH** pappas liv var uppbyggt kring en mycket stark gräns mellan tro och icke-tro. Att passera den och komma till tro var oerhört viktigt i deras värld. Min frigörelse handlade om att inte erkänna den gränsen, jag gav mig rätten att glida

över den, säger Lennart.

Numera tror han, ibland – ”det är okej”, utbrister han. En dag kan mycket väl börja utan tro men bjuda på andliga upplevelser senare. Livet måste få påverka. Så är det också i *Människosonen*: Jeshuas gudstro är självklar, men inte statisk. Hemma i Nasaret upplever han Jahve inom sig. I Alexandria finns Jahve strax bakom honom, och Jeshua inser att ansvaret är hans. Men han klarar det inte.

– Nej, han faller. Och när han tror att allt är förbi känner han att Jahve inte finns bakom honom. Det är en gapande tomhet, och han har ansvaret för det.

– Och så kommer nåden. Först då, i den totala gudstystnaden, kan Jeshua förstå nåden.

FAKTA

Lennart Hagerfors

- Yrke: Författare och litteraturvetare
- Ålder: 70 år
- Familj: gift med kulturjournalisten Jannike Åhlund. Två barn och barnbarn.
- Bor: på Söder i Stockholm
- Tidigare verk: Författare till 26 böcker – poesi, barn- och ungdomsböcker, men framför allt romaner – bland dem märks genombrottsromanen *Valarna i Tanganyikasjön*, en av hans romaner med motiv från Afrika.
- Aktuell med: romanen *Människosonen*.